

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE
TEATAJA

13. juuni 1980

Nr. 21 (738)

15. aastakäik

SISUKORD

I

326. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus «Eesti NSV riiklike autasude põhimääruse» kinnitamise kohta.

II

327. Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 19. juuli 1971. a. määruse nr. 368 täiendamise kohta.
328. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus raamatupidamise korralduse täius-
tamise abinõude ning raamatupidamise osatähtsuse suurendamise kohta
materiaalsete, tööjõu- ja finantsressursside otstarbekas ja säästlikus
kasutamises.
-

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

326 «Eesti NSV riiklike autasude põhimääruse» kinnitamise kohta

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kinnitada «Eesti NSV riiklike autasude põhimäärus».
2. Tunnistada kehtivuse kaotanuks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused:
 - 2.1. 24. juulist 1973 «Eesti NSV aunimetuste põhimääruse ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja põhimääruse kinnitamise kohta»;
 - 2.2. 24. aprillist 1974 «Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 24. juuli 1973. aasta seadlusega kinnitatud «Eesti NSV aunimetuste põhimääruse» laiendamise kohta»;
 - 2.3. 25. augustist 1978 «Eesti NSV teenelise sotsiaalhooldustöötaja aunimetuse kehtestamise kohta».

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees J. KÄBIN
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 23. mail 1980.

Eesti NSV riiklike autasude

põhimäärus

I peatükk

Üldsätted

§ 1. Eesti NSV riiklikeks autasudeks on Eesti NSV aunimetused ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri.

§ 2. Vastavalt Eesti NSV konstitutsioonile Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium määrab kindlaks ja annab Eesti NSV aunimetusi ning autasustab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

§ 3. Esildise uute Eesti NSV aunimetuste kindlaksmääramise kohta võivad Eesti NSV Ministrite Nõukogu kaudu esitada vabariigi ministerriumid, riiklikud komiteed ja keskasutused.

Õigus Eesti NSV aunimetuste kindlaksmääramise taotlemiseks on ka ühiskondlikel organisatsioonidel oma vabariiklike organite kaudu.

II peatükk

Eesti NSV aunimetused

§ 4. Eesti NSV aunimetuse saamiseks esitatakse kõrge kvalifikatsiooniga ja ühiskondlikult aktiivseid töölisi, teenistujaid ja kolhoosnikuid kauaaegse laitmatu töö eest ühes ettevõttes, organisatsioonis, asutuses või kolhoosis, kes üldjuhul olid varem autasustatud riiklike autasudega.

Eesti NSV aunimetusi võidakse anda ka loomingulistele kollektiividele.

§ 5. Töötajale võidakse üldjuhul anda ainult üks Eesti NSV aunimetus.

Mõnede aunimetuste puhul on kehtestatud kaks järku: «teeneline» ja «rahva». Uute teenete eest võidakse «rahva» aunimetust üldjuhul anda vähemalt viie aasta möödumisel, arvates «teenelise» aunimetuse andmise päevast.

§ 6. Eesti NSV-s on kindlaks määratud järgmised aunimetused:

Eesti NSV teenelise tööstustöötaja aunimetus antakse tähtsamate kutsealade kõrge kvalifikatsiooniga tööliste, insener-tehnilistele ja juhtivatele töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud tööstuses ning uue tehnika ja eesrindliku tehnoloogia juurutamisega saavutanud häid töönäitajaid ja palju kaasa aidanud vabariigi tööstuse arendamisele.

Eesti NSV teenelise energeetiku aunimetus antakse energiasüsteemide kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele ning teiste rahvamajandusharude, projekteerimisorganisatsioonide, teadusliku uurimise ja teiste asutuste energeetikutele ja elektrikutele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal ja kellel on suuri teeneid vabariigi energia-tööstuse arendamisel ja rahvamajanduse elektrifitseerimisel.

Eesti NSV teenelise kaevuri aunimetus antakse tähtsamate kutsealade kõrge kvalifikatsiooniga tööliste ja insener-tehnilistele töötajatele, kes on vähemalt 10 aastat edukalt töötanud tegev- ja rajatavates kaevandustes, karjäärides ja teistes põlevkivi- ning fosforiiditööstuse organisatsioonides ning on uue tehnika ja eesrindlike töömeetodite juurutamisega saavutanud häid töönäitajaid ning palju kaasa aidanud vabariigi põlevkivitööstuse arendamisele.

Eesti NSV teenelise polügrafisti aunimetus antakse polügraafia-tööstuse kõrge kvalifikatsiooniga tööliste ja spetsialistidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud antud erialal ja kellel on suuri teeneid vabariigi polügraafiatööstuse arendamisel, trükiteodangu kvaliteedi tõstmisel ja kaadri kasvatamisel.

Eesti NSV teenelise transporditöötaja aunimetus antakse auto-, raudtee-, vee- või õhutranspordi, samuti linna elektritranspordi ja teedemajanduse kõrge kvalifikatsiooniga tööliste ja spetsialistidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud transpordi alal või teedemajanduses ja kellel on suuri teeneid vabariigi transpordi või teedemajanduse arendamisel, plaaniülesannete täitmisel, vedude organiseerimisel, uue tehnika juurutamisel ja transpordivahendite kasutamise efektiivsuse tõstmisel.

Eesti NSV teenelise ehitaja aunimetus antakse ehitus-, montaaži- ja projekteerimisorganisatsioonide, teadusliku uurimise ja teiste asutuste tähtsamate kutsealade kõrge kvalifikatsiooniga tööliste ja spetsialistidele, kes on vähemalt 10 aastat edukalt töötanud ehituse alal ning on palju kaasa aidanud ehitustegevuse arendamisele vabariigis, uue tehnika juurutamisele, ehitustempo kiirendamisele, tööviljakuse tõstmisele, kvaliteedi parandamisele, omahinna alandamisele ja kaadri kasvatamisele.

Eesti NSV teenelise sidetöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistidele ja töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud sideettevõtetes, -asutustes ja -organisatsioonides ning kellel on suuri teeneid kvaliteetse ja häireteta töö tagamisel, sidevahendite arendamisel ja täiustamisel, uue tehnika juurutamisel ning vabariigi elanike, ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, kolhooside ja sovhooside kõigi sidepidamisvahenditega teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise kaluri aunimetus antakse riikliku ning kolhoosi-kalalaevastiku kaluritele ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 10 aastat edukalt töötanud kalapüügi ja -töötlemise alal, samuti teistele töötajatele, kellel on suuri teeneid vabariigi kalatööstuse arendamisel ning selle efektiivsuse suurendamisel.

Eesti NSV teenelise kalakasvataja aunimetus antakse riiklike ja kolhoosikalamajandite ning teaduslike asutuste kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 10 aastat edukalt töötanud sellel alal ning kellel on suuri teeneid vabariigi kalakasvatuse arendamisel ja selle efektiivsuse tõstmisel.

Eesti NSV teenelise kaubandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud riikliku ja kooperatiivkaubanduse ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides ja kellel on suuri teeneid kaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise arendamisel ning vabariigi elanike kaubandusliku teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise teenindustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud teenindustevõtetes ja saavutanud oma töös kõrgeid töönäitajaid ning kellel on suuri teeneid vabariigi teenindustevõtete võrgu arendamisel, uut liiki teenuste juurutamisel, teenustööde kvaliteedi tõstmisel ja teeninduskultuuri parandamisel.

Eesti NSV teenelise elamu- ja kommunaalmajandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud elamu- ja kommunaalmajanduse süsteemis ning kellel on suuri teeneid vabariigi elamu- ja kommunaalmajanduse arendamisel.

Eesti NSV teenelise põllumajandustöötaja aunimetus antakse sovhoositöölisele, kolhoosnikutele, põllumajanduse, põllumajandustehnika ja maaparanduse ettevõtete ja organisatsioonide ning teadusliku uurimise asutuste kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud põllumajanduses ning on teaduse ja tehnika saavutuste ning eesrindlike kogemuste juurutamisega saavutanud häid töönäitajaid ja on palju kaasa aidanud vabariigi põllumajanduse arendamisele.

Eesti NSV teenelise agronoomi aunimetus antakse kolhooside, sovhooside, põllumajandusorganisatsioonide ja -asutuste ning teadusliku uurimise asutuste, katsejaamade ja -majandite kõrge kvalifikatsiooniga agronoomidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal

ja kellel on suuri teeneid vabariigi põllumajanduse arendamisel, kolhoosi- ja sovhoositootmise organiseerimisel, agrotehnikas, uute põllumajanduslike kultuuride sortide aretamisel, põllukultuuride viljakuse suurendamise uute meetodite juurutamisel ja loomakasvatusele kindla söödabaasi väljaarendamisel.

Eesti NSV teenelise zootehniku aunimetus antakse kolhooside, sovhooside, põllumajandusorganisatsioonide ja -asutuste kõrge kvalifikatsiooniga zootehnikutele ning põllumajanduslike teadusliku uurimise asutuste ja katsemajandite töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal, väljapaistva edu eest praktilises tegevuses, zootehnikateaduse ja tehnika saavutuste ning eesrindlike kogemuste põllumajanduslikku tootmisse juurutamise eest ning suurte teenete eest vabariigi looma- ja linnukasvatuse arendamisel ning produktiivsuse suurendamisel.

Eesti NSV teenelise veterinaararsti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga veterinaararstidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud veterinaaria alal ning kellel on suuri teeneid veterinaaria arendamisel ning põllumajandusloomade ja -lindude haiguste ravi ja profülaktika alal uute, efektiivsete meetodite väljatöötamisel.

Eesti NSV teenelise metsakasvataja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga metsamajandus- ja looduskaitsetöötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ja kellel on suuri teeneid metsamajanduse arendamisel, metsade tootlikkuse suurendamisel, uue tehnika ja tehnoloogia evitamisel ning kasuliku ja haruldase floora ja fauna säilitamisel.

Eesti NSV teenelise aiandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud aianduse või lillekasvatusega seoses olevatel töödel põllumajanduse, kommunaal- või metsamajanduse ja looduskaitse, tarbijate kooperatsiooni ja teiste rahvamajandusharude süsteemis ning kellel on suuri teeneid vabariigi aianduse või lillekasvatuse arendamisel.

Eesti NSV teenelise ökonomisti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga ökonomistidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal ning on eriti silma paistnud oma praktilise või teadusliku ja pedagoogilise tegevusega, rahvamajanduse arendamisel, majandus- ja kontrollialase töö paremat organiseerimist, täiustamist ning taseme tõstmist soodustava planeerimise ja majandusliku stimuleerimise uue süsteemi juurutamisega rahvamajanduses.

Eesti NSV teenelise inseneri aunimetus antakse tööstus-, ehitus-, projekteerimis-, transpordi-, põllumajandus- ja sideettevõtetes, teadusliku uurimise ja teistes asutustes töötavatele kõikide erialade kõrge kvalifikatsiooniga inseneridele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ja on oma praktilises tegevuses eriti silma paistnud rahvamajanduse efektiivsuse arendamise, tööviljakuse tõstmise, toodangu kvaliteedi parandamise ja omahinna alandamise, tehnilise progressi kiirendamise ning spetsialistide kaadri ettevalmistamise ja kasvatamise alal.

Eesti NSV teenelise leiutaja aunimetus antakse rahvamajanduses, teaduse, kultuuri ja tervishoiu alal juurutatud eriti väärtuslike leiutiste autoritele, kes on andnud suure panuse tehnilisse progressi ja tootmise täiustamisse, tööviljakuse tõstmisse, toodangu kvaliteedi parandamisse ja omahinna alandamisse, samuti töötajatele, kellel on suuri teeneid leiutus-tegevuse arendamisel ja leiutiste juurutamisel.

Eesti NSV teenelise ratsionaliseerija aunimetus antakse rahvamajanduses juurutatud eriti väärtuslike ratsionaliseerimissetepanekute autoritele, kes on andnud olulise panuse tootmise täiustamisse, uue tehnika evitamisse, tööviljakuse tõstmisse, väljalastava toodangu kvaliteedi parandamisse ja omahinna alandamisse ning töötingimuste ja tootmistehnika parandamisse, samuti töötajatele, kellel on suuri teeneid ratsionaliseerimistegevuse arendamisel ja ratsionaliseerimissetepanekute juurutamisel.

Eesti NSV teenelise teadlase aunimetus antakse teadlastele, teadusliku uurimise asutuste ja kõrgkoolide teadus- ja praktilistele töötajatele, kes on saavutanud väljapaistvat edu teaduslikus uurimistöös ja pedagoogilises tegevuses ning kellel on suuri teeneid teaduse arendamisel, teaduse saavutuste propageerimisel ja juurutamisel ning kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistide ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise haridustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud üldhariduslikes koolides, internaatkoolides, kõrg- ja keskeriõppeasutustes, kutsekoolides ning haridusorganites, koolieelsetes ja koolivälistes lasteasutustes, lastekodudes, koolidevahelistes õppe- ja tootmiskombinaatides, kvalifikatsiooni tõstmise instituutides ja kursustel, teadusliku uurimise asutustes, samuti partei-, nõukogude, komsomoli-, ametiühingu- ja pioneeritöötajatele, kes on tunduvalt kaasa aidanud haridusasutuste, kõrg- ja keskeriõppeasutuste, õppe- ja kasvatustöö ning noorte kutsealase väljaõppe parandamisele, või teenete eest haridustöö organiseerimisel.

Eesti NSV teenelise õpetaja aunimetus antakse üldhariduslike koolide, internaatkoolide, keskeriõppeasutuste ja kutsekoolide kõrge kvalifikatsiooni ja suurte kogemustega õpetajatele ja kasvatajatele, kõrgkoolide õppejõududele, koolieelsete lasteasutuste juhatajatele ja kasvatajatele ning lastekodude kasvatajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud haridusorganites ning saavutanud silmapaistvat edu laste ja noorte kommunistlikul kasvatamisel ja õpetamisel.

Eesti NSV teenelise noortejuhendaja aunimetus antakse noortejuhendajatele, kes on saavutanud väljapaistvat edu uue inimese — väärilise kommunistmehitaja — kujundamisel, noormeeste ja neidude ühiskonnakohusesse teadliku suhtumise kasvatamisel, nende poolt kõrge kutsemeisterlikkuse omandamisele kaasaaitamisel.

Eesti NSV teenelise tervishoiutöötaja aunimetus antakse tervishoiuasutuste ja -organite kõrge kvalifikatsiooniga meditsiini-, farmaatsia- ja teistele töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud tervishoiu alal ning kellel on suuri teeneid tervishoiu arendamisel ja vabariigi elanike meditsiinilise teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise arsti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga arstidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal, eriti silma paistnud praktilises arstitegevuses ja kellel on suuri teeneid tervishoiu arendamisel, arstiteaduse saavutuste juurutamisel, vabariigi elanike meditsiinilise teenindamise parandamisel või õppe- ja pedagoogilises tegevuses.

Eesti NSV teenelise sotsiaalhooldustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud sotsiaalhooldusorganites ja -asutustes, eriti silma paistnud praktilises tegevuses ning kellel on suuri teeneid vabariigi sotsiaalhoolduse organiseerimise parandamisel.

Eesti NSV teenelise juristi aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga juristidele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud oma erialal ning kellel on suuri teeneid sotsialistliku seaduslikkuse ja õiguskorra tugevdamisel.

Eesti NSV teenelise kultuuritegelase aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga kultuurhariduslike asutuste ja kino alal töötajatele, lektoritele ja teistele kultuuritöötajatele, samuti partei-, nõukogude ja ühiskondlike organisatsioonide töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud sellel alal ning kellel on suuri teeneid nõukogude kultuuri arendamisel, laiade rahvahulkade kultuuritaseme tõstmisel ja kommunistlikul kasvatamisel ning kaadri ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise kirjaniku aunimetus antakse kirjanikele suurte teenete eest eesti nõukogude kirjanduse arendamisel ning kõrge ideelise ja kunstiväärtusega teoste loomisel.

Eesti NSV rahvakirjaniku aunimetus antakse kirjanikele, kellel on Eesti NSV teenelise kirjaniku aunimetus, eriti väljapaistvate teenete eest eesti nõukogude kirjanduse arendamisel ning paljurahvuselise nõukogude kirjanduse rikastamisel, rahva suure tunnustuse pälvinud kõrge ideelise ja kunstiväärtusega kirjandusteoste loomise eest.

Eesti NSV teenelise ajakirjaniku aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga ajakirjanikele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ajakirjanduses, televisioonis, radiolevis, telegraafiagentuuris või ajakirjatoimetustes, on üles näidanud silmapaistvaid võimeid loomingulises ja organisatoorses tegevuses ning kellel on suuri teeneid eesti nõukogude ajakirjanduse arendamisel.

Eesti NSV teenelise kunstitegelase aunimetus antakse režissööridele, heliloojatele, dirigentidele, koori-, muusika-, tantsu- ja teiste loominguliste kollektiivide kunstilistele juhtidele, vastavate õppeasutuste õppejõududele ja teistele kunstitegelastele, kes on loonud kõrge ideelise ja kunstiväärtusega teoseid või kellel on suuri teeneid eesti nõukogude kunsti arendamisel, teadustöös või kaadri kasvatamisel ja ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise kunstniku aunimetus antakse näitlejatele, artistidele, interpreetidele, maalikunstnikele, graafikutele, skulptoritele,

dekoratiiv- ja tarbekunstnikele ning teistele loomingulistele töötajatele kutsealase meisterlikkuse ja suurte teenete eest eesti nõukogude kunsti arendamisel.

Eesti NSV rahvakunstniku aunimetus antakse näitlejatele, artistidele, interpreetidele, režissööridele, heliloojatele, dirigentidele, maalikunstnikele, graafikutele, skulptoritele, dekoratiiv- ja tarbekunstnikele ning teistele kunstitegelastele, kellel on «teenelise» aunimetus, suure meisterlikkuse, kõrge ideelise ja kunstiväärtusega teoste loomise või eriti väljapaistvate teenete eest eesti nõukogude kunsti arendamisel, samuti rahvaloomingu alal väljapaistvatele isikutele ja eriti andekatele esitajatele.

Eesti NSV teenelise arhitekti aunimetus antakse eesti nõukogude arhitektuuri arendamisse suure panuse andnud väljapaistvatele arhitektidele, kes on eriti silma paistnud nüüdisaja linnaehituslike, ühiskondlike, tsiviil-, tööstus- ja maa-arhitektuurikomplekside, hoonete ja ehitiste rajamisel, arhitektuurialases teaduslikus uurimistöös ning kaadri ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise sporditegelase aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud kehakultuuri ja spordi alal ning kellel on suuri teeneid vabariigi kehakultuuri ja spordi arendamisel, organisatoorses, õppe- ja metoodilises töös või teaduslikus uurimistöös.

Eesti NSV teenelise koori, ansambli või orkestri aunimetus antakse kooridele, tantsu- ja muusikaansamblitele või orkestritele eriti kõrge kunstilise esinemistaseme, loomingulise kunstialase tegevuse ja suurte teenete eest eesti nõukogude koori-, tantsu- või muusikakultuuri arendamisel.

§ 7. Eesti NSV aunimetuse saanud kodanikele antakse tunnustus aunimetuse andmise kohta ja rinnamärk, loomingulistele kollektiividele — aukiri Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi vastava seaduse tekstiga.

III p e a t ü k k

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri

§ 8. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamiseks võidakse üldjuhul esitada vabariigi tööeesrindlasi, kes on varem autasustatud kohaliku partei- ja nõukogude organite aukirjaga või Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu aukirjaga, samuti teiste liiduvabariikide kodanikke Eesti NSV-le osutatud suurte teenete eest.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga võidakse autasustada ettevõtteid, koondisi, sovhoose, kolhoose, asutusi, organisatsioone, loomingulisi kollektiive, sõjaväeosi, samuti vabariigi rajoone, linnu, aleveid ja külanõukogusid suurte saavutuste eest majandusliku ja sotsiaalse

arengu plaanide ja sotsialistlike kohustuste täitmisel ning suurte teenete eest teaduse ja kultuuri arendamisel.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga võidakse autasustada ka teiste liiduvabariikide loomingulisi kollektiive edukate külalisetenduste eest Eesti NSV-s ning NSV Liidu rahvaste vahelise sõpruse tugevdamise eest.

§ 9. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustatuid võidakse üldjuhul vähemalt viie aasta möödumisel arvates Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi eelmise aukirjaga autasustamise päevast autasustada uute teenete eest.

§ 10. Koos Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga antakse autasustatud kodanikele rinnamärk. Rinnamärk antakse ainult üks kord.

Autasustatud töö- ja loomingulistele kollektiividele, vabariigi rajoonidele, linnadele, alevitele ja külanõukogudele ning sõjaväeosadele antakse vaid Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri.

§ 11. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga võidakse autasustada postuumselt.

IV peatükk

Eesti NSV riiklike autasudega autasustamiseks esitamise kord

§ 12. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustatakse ja Eesti NSV aunimetus antakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu, Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutuste, ühiskondlike organisatsioonide vabariiklike organite, partei rajooni- ja linnaorganite, rajoonide ja vabariikliku alluvusega linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteede esildisel.

Esildised tehakse nii kõrgemalseisvate organite initsiatiivil, kui ka nende suhtes alamalseisvate organite, ettevõtete, koondiste, asutuste ja organisatsioonide taotluste põhjal.

§ 13. Aukirjaga autasustamise ja aunimetuse andmise taotlused vormistab üldjuhul autasustamiseks esitatava isiku töökollektiivi administratsioon koos partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsiooniga ning pärast taotluste kooskõlastamist kõrgemalseisva vabariikliku organi või organisatsiooniga ning vastava parteiorganiga saadetakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 14. Sõjaväelaste Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamise ja nendele Eesti NSV aunimetuse andmise taotlused algatatakse sõjaväelise juhtkonna poolt ja saadetakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 15. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamise ja Eesti NSV aunimetuste andmise kohta annab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium seadlusi, mis avaldatakse üldiseks teadmiseks «Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teatajas», vabariiklikus ja kohalikus ajakirjanduses.

V peatükk

Eesti NSV riiklike autasude kätteandmise kord

§ 16. Eesti NSV riiklikud autasud antakse kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi nimel ja ülesandel pidulikult õhkkonnas ja avalikult.

§ 17. Eesti NSV riiklike autasusid annavad kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitjad, sekretär ja liikmed, vabariigi Ülemnõukogu saadikud, vabariigi valitsuse liikmed, rajoonide ja vabariikliku alluvusega linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteede esimehed, esimeeste asetäitjad ja teised, selleks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt volitatud ametlikud isikud.

Eesti NSV riiklike autasude kätteandmist vormistatakse protokolliga kahes eksemplaris, millele kirjutab alla isik, kes autasu kätte andis ja kinnitatakse kätteandmist läbiviiva organi pitsoriga. Kätteandmise protokollis esimene eksemplar saadetakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile, protokollis teine eksemplar aga jääb rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteele või teise kohta, kus autasu kätte anti.

§ 18. Eesti NSV riiklikud autasud antakse kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumis, rajoonide ja linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedes, autasustatute töökollektiivides, nõupidamistel, eesrindlaste kokkutulekul ja teistel koosolekudel.

§ 19. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri antakse ettevõtetele, koondisele, sovhoosile, kolhoosile, asutusele, organisatsioonile, loomingulisele kollektiivile, rajoonile, linnale, alevile või külanõukogule kätte pidulikult koosolekul või istungil, sõjaväeosale aga rivi ees või sõjaväeosade esindajate pidulikult koosolekul.

VI peatükk

Autasustatute õigused ja kohustused

§ 20. Eesti NSV riikliku autasuga autasustatud peavad olema eeskujuks töös ning nõukogude kodanikele NSV Liidu konstitutsiooni ja Eesti NSV konstitutsiooni ning nõukogude seadustega pandud ülesannete täitmisel.

§ 21. Riigiorganid, ühiskondlikud organisatsioonid, ettevõtete, koondiste, asutuste ja organisatsioonide administratsioon ning töökollektiivid propageerivad autasustatute saavutusi ja teeneid, levitavad nende kogemusi, kasvatavad kodanikke ja sirguvat põlvkonda revolutsiooniliste, võitlus- ja töötraditsioonide varal, Eesti NSV riiklike autasudega autasustatud isikute teenete austamise vaimus.

§ 22. Eesti NSV riiklikku autasu saanud isikud kasutavad soodustusi seadusandlusega kehtestatud juhtudel ja korras.

§ 23. Autasustatud ettevõtte, koondise, sovhoosi, kolhoosi, asutuse, organisatsiooni, loomingulise kollektiivi, rajooni, linna, alevi ja külanõukogu Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri pannakse vajalikke hoidmistingimusi järgides välja nähtavasse ja vastavalt kujundatud kohta

ettevõttes, koondises, asutuses, organisatsioonis või kohaliku rahvasaadikute nõukogu täitevkomitees.

§ 24. Pärast autasustatu surma ja postuumselt autasustatu Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri, tunnistus ja rinnamärk jäetakse või antakse nende perekondadele mälestuseks.

Surnud või postuumselt Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustatu pärijate nõusolekul võidakse autasud (aukiri, tunnistus aunimetuse andmise kohta koos vastava rinnamärgiga) Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi, rajoonide ja vabariikliku alluvusega linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteede otsusel üle anda eksponeerimiseks ja hoidmiseks muuseumidele.

Kui surnud või postuumselt autasustatul pärijaid ei ole, tagastatakse tema aukiri, tunnistus aunimetuse andmise kohta ja vastavad rinnamärgid Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 25. Autasustatud ettevõtte, koondise, sovhoosi, kolhoosi, asutuse, organisatsiooni, loomingulise kollektiivi, rajooni, linna, alevi või külanõukogu reorganiseerimise või ümbernimetamise korral võidakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsusel jätta tema järglasele. Taotluse aukirja järglasele jätmise kohta algatab reorganiseerimist teostav organ.

Autasustatud ettevõtte, koondise, sovhoosi, kolhoosi, asutuse, organisatsiooni, loomingulise kollektiivi, rajooni, linna, alevi või külanõukogu likvideerimisel kuulub Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri tagastamisele Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile või võidakse tema loal üle anda hoidmiseks ja eksponeerimiseks muuseumile.

§ 26. Eesti NSV riiklike autasudega autasustatud peavad hoolikalt suhtuma autasude hoidmisse. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja ja Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluva tunnistuse kaotamise korral säilitavad autasustatud oma õigused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja, loomingulistele kollektiividele aunimetuste puhul antava aukirja ja Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluva tunnistuse dublikaate kaotatu asemele üldjuhul ei anta. Nende dokumentide dublikaate võib Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium välja anda vaid erandjuhul — autasude kaotamise korral loodusõnnetuste tagajärjel või muudel asjaoludel, kui autasustatu ei saanud nende kaotsiminekut vältida. Samadel alustel võidakse teistkordselt välja anda Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja ja Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluvad rinnamärgid.

VII p e a t ü k k

Eesti NSV riiklike autasude äravõtmine

§ 27. Eesti NSV riiklike autasusid võib ära võtta üksnes Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium järgmistel juhtudel:

27.1. kui autasustatu mõisteti süüdi raske kuriteo eest — kohtu esildusel seadusandlusega kehtestatud alusel ja korras;

27.2. kui isik pani toime üleastumise, mis kompromiteerib teda kui autasustatut, — autasustamiseks esitamise õigust omava organi esildusel;

27.3. autasustatult NSV Liidu kodakondsuse äravõtmise korral.

§ 28. Eesti NSV riiklike autasude äravõtmise korral kuuluvad need tagastamisele Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

VIII peatükk

Vastutus ebaseadusliku tegevuse eest Eesti NSV riiklike autasude suhtes

§ 29. Keelatud on valmistada aukirju ja rinnamärke, mis väljanägemise poolest sarnanevad Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga ning Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja ja Eesti NSV aunimetuste juurde kuuluva rinnamärgiga.

§ 30. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja või Eesti NSV aunimetuste juurde kuuluva rinnamärgi kandmine isiku poolt, kellel ei ole selleks õigust, samuti nende omastamine või muude ebaseaduslike tegude toimepanek Eesti NSV riiklike autasude suhtes toob kaasa seadusandlusega kehtestatud vastutuse.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

II

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE JA EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

327 Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 19. juuli 1971. a. määruse nr. 368 täiendamise kohta

Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määravad:

Täiendada Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 19. juuli 1971. a. määruse nr. 368 «Sõidukite ja jalakäijate liiklusohutuse suurendamise kohta» (ENSV Teataja 1971, nr. 32, art. 354) punkti 13 järgmise lõikega:

«Eesti NSV Ministrite Nõukogu võib lubada erandeid käesolevas punktis kehtestatud korrast, lähtudes autode otstarbest.»

Eestimaa KP Keskkomitee
sekretär
K. VAINO

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees
V. KLAUSON

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

328 Raamatupidamise korralduse täiustamise abinõude ning raamatupidamise osatähtsuse suurendamise kohta materiaalse, tööjõu- ja finantsressursside otstarbekas ja säästlikus kasutamises

Väljavõte:

Arvestades raamatupidamise edasise täiustamise suurt tähtsust vabariigi majanduse juhtimise efektiivsuse tõstmisel ja materiaalse, finants- ja tööjõuressursside otstarbeka ja säästliku kasutamise tagamisel ning vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. jaanuari 1980. a. määrusele nr. 59 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel arutada raamatupidamise olukorda alluvates koondistes, ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides ning välja töötada ja rakendada aastail 1980—1981 ellu abinõud arvestuse korralduse edasiseks parandamiseks, pöörates seejuures erilist tähelepanu:

raamatupidamise osatähtsuse suurendamisele finants- ja majandustegevuse ning materiaalse, tööjõu- ja finantsressursside säästliku kasutamise kontrollimisel, samuti vajaliku informatsiooni kogumisel plaanide täitmise käigu ning plaaniülesannetest, normatiividest ja eelarvetest kõrvalekaldumise põhjuste kohta;

arvestuse esmasdokumentide korrastamisele, nende unifitseeritud tüüpvormide laialdase rakendamise ja nimetatud dokumentide vormistamise korrast range kinnipidamise tagamisele;

arvestus- ja arvutustööde mehhaniseerimise ja automatiseerimise taseme edasisele tõstmisele, nende tööde paremale projekteerimisele ja tüüpprojektlahenduste laialdasele kasutamisele;

tsentraliseeritud raamatupidamiste ning koondiste, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide raamatupidamiste komplekteerimisele kvalifitseeritud spetsialistidega ning raamatupidamiskaadri kvalifikatsiooni tõstmise parandamisele, arvestades arvestuse ja kontrolli korraldusele esitatavaid kasvavaid nõudmisi.

2. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel süstemaatiliselt kontrollida raamatupidamise olukorda koondistes, ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides; üldistada eesrindlike raamatupidamiskollektiivide töökogemusi ja laialdaselt levitada neid alluvates koondistes, ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, korraldada konkursse ja ülevaatusi eeskujuliku korraldusega ning arvestus- ja arvutustööde kõrge mehhaniseerimise ja automatiseerimise tasemega raamatupidamiste väljaselgitamiseks ning jätkata raamatupidamise edasist tsentraliseerimist.

3. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel, linnade ja rajoonide täitevkomiteedel, koondistel, ettevõtetel, asutustel ja organisatsioonidel:

1) võtta täitmiseks juurdelisatud «Peraamatupidaja põhimäärus», mis on kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. jaanuari 1980. a. määrusega nr. 59, ning tagada vajalik kontroll nimetatud põhimäärusest kinnipidamise üle, võttes vastutusele seda rikkuda laskvad ametiisikud;

2) võtta tarvitusele abinõud tagamaks tooraine, materjalide, pooltoodete, tööriistade ja muude materiaalsete väärtuste vastuvõtmise, hoidmise ja kulutamise range kord. Piirata nende ametiisikute arvu, kellel on õigus alla kirjutada dokumentidele eriti defitsiitsete ja kallite materjalide väljandmise kohta. Nende isikute ja materiaalsete väärtuste liikide loetelud peavad kindlaks määrama koondiste, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhtijad kooskõlastatult peeraamatupidajatega;

3) remontida ja rekonstrueerida olemasolevaid laoruume tegutsevates ettevõtetes ja majandusorganisatsioonides ning ehitada vajaduse korral uusi; varustada laod, tsehhid ja tootmisjaoskonnad vajalike kaalumiskaalude, mõõteseadmete, mõõtetaara ja teiste vajalike kontrollriistadega. Määrata vastavalt kehtivale seadusandlusele kindlaks laojuhatajate, laohoidjate ja teiste ametiisikute vastutus materiaalsete väärtuste vastuvõtmise, hoidmise ja väljastamise õigsuse eest;

4) juurutada efektiivseid eel- ja jooksva kontrolli vorme, et jälgida, kuidas iga töötaja, brigaad, jaoskond, töökoda ja tsehh peab kinni tooraine, materjalide, kütuse- ja elektrienergia kulunormidest, seadmete ja tööriistade kasutamise normatiividest ning täidab materiaalsete ressurside kokkuhoiu ülesandeid. Rakendada abinõusid, et suurendada detailide, sõlmede ja pooltoodete tootmises liikumise operatiivarvestuse autentsust. Mitte lubada materiaalsete väärtuste kulutamist üle kehtestatud normide ning nende mahakandmist kehtivate normide kohaselt, kui viimastega võrreldes esineb sääst.

4. Eesti NSV ministriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel:

1) lähtudes harukondlikest iseärasustest välja töötada ja kinnitada soovitud detailide, sõlmede ja pooltoodete tootmises liikumise operatiivarvestuse korraldamiseks, määrates kindlaks selle arvestuse korralduse eest vastutavad ametiisikud;

2) välja töötada ja ellu rakendada abinõud toodangu eri liikide valmistamiseks vajamineva töökulu normeerimise ja arvestuse parandamiseks, tegelikult tehtud tööde ja nende tasutud mahu vastavuse kontrolli tõhustamiseks, samuti lõpptootmisoperatsiooni alusel toodangu arvestuse ja töötasustamise laialdasemaks kasutamiseks;

3) suurendada meistrite, brigadiride, jaoskonnaülemate, tööjuhatajate, normeerijate ja teiste ametiisikute isiklikku vastutust toodangu arvestuse ja palgaarvestuse esmasdokumentide vormistamise õigsuse eest;

4) rakendada abinõusid toodete eri liikide omahinna kalkuleerimise täiustamiseks, esmajoonel tootmiskulude arvestuse ja toodangu omahinna kalkuleerimise normatiivmeetodi laialdaseks kasutuselevõtmiseks;

5) võtta koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide uue tehnika plaanidesse arvestus- ja arvutustööde mehhaniseerimise ja automatiseeri-

mise ning arvestuse ja kalkuleerimise normatiivmeetodi kasutuselevõtmise ülesanded;

6) arutada raamatupidamise metodoloogia, korralduse ja mehhaniseerimise spetsialistide võtmist Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutuste ning nende peavalitsuste ja koondiste koosseisudesse töötajate kinnitatud arvu ja palgafondi piires.

7. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel määrata igal aastal majandusliku ja sotsiaalse arengu riiklike plaanide väljatöötamiseks ettenähtud tähtaegadeks kooskõlastatult ENSV SKV-ga kindlaks nende raamatupidajate ja mehhaniseeritud arvestuse töötajate arv, kes hakkavad õppima ENSV SKV õppekombinaadis.

8. Keelata koondistel, ettevõtetel, asutustel ja organisatsioonidel kasutada, trükikodadel aga valmistada arvestus- ja aruandlusdokumentide planke, mis ei vasta kehtestatud korras kinnitatud näidistele.

11. Seoses käesoleva määruse vastuvõtmisega tunnistada kehtetuks:

1) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 18. veebruari 1965. a. määruse nr. 77 «Raamatupidamise organiseerimisel oluliste puuduste kõrvaldamise ja rahvamajanduses kontrolli teostamisel raamatupidamise osatähtsuse suurendamise abinõude kohta» (ENSV MK 1965, nr. 8, art. 27) punkt 20;

2) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 30. juuli 1975. a. määrus nr. 341 ««Põllumajandustehnika» rajooni- (rajoonidevahelistes) koondistes ja osakondades pearaamatupidaja ametikoha sisseseadmise kohta» (ENSV Teataja 1975, nr. 30, art. 325).

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees V. KLAUSON
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 28. märtsil 1980. Nr. 190.

Kinnitatud

NSV Liidu Ministrite Nõukogu
24. jaanuari 1980. a. määrusega nr. 59

Tõlge

Pearaamatupidaja põhimäärus

I. Üldsätted

1. Käesolev põhimäärus laieneb koondiste, ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste pearaamatupidajatele, kes tegelevad raamatupidamisega ja koostavad raamatupidamise lõpparuandeid, ning tsentraliseeritud raamatupidamiste pearaamatupidajatele.

Põhimääruse kolhoosides rakendamise iseärasused määrab kindlaks Üleliiduline Kolhooside Nõukogu.

2. Pearaamatupidajad tagavad raamatupidamise korralduse koondistes, ettevõtetes, organisatsioonides ja asutustes ning kontrolli materiaal-

sete, tööjõu- ja finantsressursside otstarbeka ja säästliku kasutamise ja sotsialistliku omandi säilimise üle.

3. Pearaamatupidajaid määravad ametisse ja vabastavad ametist organid, kes määravad ametisse koondiste, ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste juhtijaid, nende koondiste, ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste juhtijate ning kõrgemalseisvate organite raamatupidamise ja aruandluse valitsuste (osakondade) juhatajate (pearaamatupidajate) ettepanekul.

Tarbijate kooperasiioni ettevõtete ja organisatsioonide ning ühiskondlike organisatsioonide pearaamatupidajate ametisse määramise ja ametist vabastamise kinnitab kõrgemalseisev organ korras, mis on kehtestatud kooskõlas nende põhikirjaga.

Koondiste, ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste raamatupidamised eesotsas pearaamatupidajaga on nende iseseisvad struktuuriüksused (talitused) ega tohi kuuluda mõne teise allüksuse (talituse) koosseisu.

4. Pearaamatupidaja allub vahetult koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijale, raamatupidamise korralduse ja aruannete koostamise ning kontrolli korra ja meetodika küsimustes aga kõrgemalseisva organi raamatupidamise ja aruandluse valitsuse (osakonna) juhatajale (pearaamatupidajale).

5. Pearaamatupidajaks määratakse isik, kellel on kõrgeriharidus.

Vajaduse korral võib kõrgemalseisva organi otsusel määrata pearaamatupidaja ametisse kõrgerihariduseta isiku, kui ta on töötanud oma erialal vähemalt kolm aastat.

6. Pearaamatupidaja ametisse määramisel ja ametist vabastamisel vormistatakse asjaajamise vastuvõtmine ja üleandmine aktiga pärast raamatupidamise ja aruandluse seisukorra kontrollimist. Selle akti ärakiri saadetakse kõrgemalseisvale organile. Vajaduse korral toimub asjaajamise vastuvõtmine ja üleandmine kõrgemalseisva organi esindaja osavõtul.

7. Pearaamatupidajale ei tohi panna kohustusi, mis on seotud otsese materiaalse vastutusega rahaliste vahendite ja materiaalsete väärtuste eest. Tal on keelatud saada vahetult tšekkide või teiste dokumentide alusel rahalisi vahendeid ja kaubalis-materiaalseid väärtusi koondisele, ettevõttele, organisatsioonile või asutusele.

8. Pearaamatupidaja äraolekul (komandering, puhkus, haigus jne.) lähevad pearaamatupidaja õigused ja kohustused üle tema asetäitjale, viimase puudumisel aga teisele ametiisikule, millest teatatakse koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse käskkirjaga.

9. Koondiste tootmis- (struktuuri-) üksustes võib ministeeriumi või keskasutuse loal säilitada pearaamatupidaja ametikoha.

II. Pearaamatupidaja kohustused

10. Pearaamatupidaja, kes korraldab raamatupidamist selle töö kehtestatud eeskirjade alusel, on kohustatud tagama:

a) arvestus- ja arvutustööde ajakohaste mehhaniseerimise ja automatiseerimise vahendite ning raamatupidamise progressiivsete vormide ja meetodite laialdase kasutamise;

b) laekuvate rahaliste vahendite, kaubalis-materiaalsete väärtuste ja põhivahendite täieliku arvestuse ning nende liikumisega seotud operatsioonide õigeaegse kajastamise raamatupidamises;

c) tootmis- ja käibekulude, kulueelarvete täitmise, toodangu realiseerimise, ehitus- ja montaaž- ning teiste tööde tegemise autentse arvestuse ning toodangu, tööde ja teenuste omahinna majanduslikult põhjendatud aruandekalkulatsioonide koostamise;

d) koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse majandus- ja finantstegevuse tulemuste täpse arvestuse vastavalt kehtestatud eeskirjadele;

e) riigieelarvesse kantavate maksete, riikliku sotsiaalkindlustuse maksete ja kapitaalvahetuste finantseerimiseks ettenähtud vahendite õige arvutamise ja õigeaegse ülekandmise; laenuvõlgnevuse tähtajalise tasumise pankadele; vahendite eraldamise majandusliku stimuleerimise fondidesse ning teistesse fondidesse ja reservidesse;

f) osavõtu õigustalituste tööst rahaliste vahendite ja kaubalis-materiaalsete väärtuste puudujääkide ja riisumise kohta materjalide vormistamisel ning kontrolli vajalikel juhtudel nende materjalide kohtu- ja juurdlusorganitele üleandmise üle, õigustalituste puudumise korral aga nende funktsioonide vahetu teostamise;

g) raamatupidamise ja aruandluse korralduse kontrollimise koondeste tootmis- (struktuuri-) üksustes, samuti omaette bilansil olevates käitistes ja majandites, töötajate õigeaegse instrueerimise raamatupidamise, kontrolli, aruandluse ja majandusanalüüsi küsimustes;

h) autentsete raamatupidamisaruannete koostamise esmasdokumentide ja raamatupidamiskirjendite alusel ning nende tähtajalise esitamise vastavatele organitele;

i) koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse majandus- ja finantstegevuse majandusliku analüüsi (koos teiste allüksuste ja talitustega) raamatupidamis- ja aruandlusandmete alusel, et selgitada välja majandisisesed reservid ning vältida kadusid ja mittetootlikke kulusid;

j) alaliste tootmisnõupidamiste, ühiskondlike majandusliku analüüsi gruppide (büroode) ja rahvakontrolliorganite vajaliku abistamise arvestusandmete kasutamisel majandisisesete reservide väljaselgitamiseks ja mobiliseerimiseks;

k) raamatupidamistöötajate aktiivse osavõtu riiklikust distsipliinist kinnipidamisele ja isemajandamise tugevdamisele suunatud abinõude väljatöötamisest ja ellurakendamisest;

l) koondiste tootmis- (struktuuri-) üksuste ning omaette bilansil olevate käitiste ja majandite õigeaegse kontrollimise ja dokumentaalse revii-

deerimise koos teiste allüksuste ja talitustega ning ettepanekute ettevalmistamise nende töö parandamiseks;

m) raamatupidamisdokumentide säilimise, vormistamise ja kehtestatud korras arhiivi andmise.

11. Pearaamatupidaja on kohustatud koos vastavate allüksuste ja talituste juhtijatega hoolikalt kontrollima:

a) kaubalis-materiaalsete väärtuste vastuvõtmise ja väljastamise vormistamise eeskirjadest kinnipidamist;

b) palgafondi kulutamise ja ametipalkade määramise õigsust ning koosseisu-, finants- ja kassadistsipliinist ranget kinnipidamist;

c) rahaliste vahendite, kaubalis-materiaalsete väärtuste, põhifondide, arvelduste ja maksekohustuste inventeerimise eeskirjadest kinnipidamist;

d) debitoorse võlgnevuse sissenõudmist ja kreditoorse võlgnevuse tasumist ettenähtud tähtaegadel ning maksedistsipliinist kinnipidamist;

e) raamatupidamisbilanssidest puudujääkide, debitoorse võlgnevuse ja muude kahjude mahakandmise seaduslikkust.

12. Kui koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse koosseisus on iseseisev finantstalitus, pannakse pearaamatupidajale finants-, arveldus- ja krediidioperatsioonide arvestuse ning nende operatsioonide seaduslikkuse, õigeaegse ja õige vormistamise kontrollimise kohustused.

13. Pearaamatupidaja on kohustatud aktiivselt osa võtma abinõude ettevalmistamisest, mis eelnevad puudujääkide tekkimise, rahaliste vahendite ja kaubalis-materiaalsete väärtuste ebaseadusliku kulutamise ning finants- ja majandusseadusandluse rikkumise.

Ametiisikute ebaseadusliku tegevuse (juurdekirjutused, vahendite mittesihipärane kasutamine ning muud rikkumised ja kuritarvitused) avastamisel kannab pearaamatupidaja sellest ette koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijale abinõude tarvituselevõtmiseks.

14. Dokumentidele, mis on rahaliste vahendite ja kaubalis-materiaalsete väärtuste vastuvõtmise ja väljaandmise aluseks, samuti krediidi- ja arvelduskohustustele kirjutavad alla koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtija ja pearaamatupidaja või isikud, keda nad selleks on volitanud. Dokumentidele allakirjutamise õiguse andmine nendele isikutele tuleb vormistada koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse käskkirjaga.

Pearaamatupidaja või tema poolt selleks volitatud isikute allkirjata loetakse üldnimetatud dokumendid kehtetuks ning vastava koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse materiaalselt vastutavad isikud ja raamatupidamistöötajad, samuti pangaasutused ei tohi neid täitmiseks võtta.

15. Pearaamatupidajal on keelatud võtta täitmiseks ja vormistamiseks operatsioonidokumente, mis on vastuolus seadusandlusega ning raha-

liste vahendite, kaubalis-materiaalsete ja muude väärtuste vastuvõtmise, hoidmise ja kulutamise korraga.

Kui pearaamatupidaja saab koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijalt korralduse selliseks teoks, juhhib ta korraldust täitmata kirjalikus vormis juhtija tähelepanu korralduse ebaseaduslikkusele. Juhtijalt teistkordse kirjaliku korralduse saamisel pearaamatupidaja täidab selle. Kogu vastutust teostatud operatsiooni ebaseaduslikkuse eest kannab koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtija, kes on kohustatud viivitamatult teatama oma otsusest kirjalikult kõrgemalseisva organi juhtijale.

Saanud nimetatud teate, arutab kõrgemalseisva organi juhtija selle kiiresti läbi ja teeb vastava otsuse, millest informeerib koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijat.

Koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse pearaamatupidaja ja juhtija lahkarmused lahendab kõrgemalseisva organi juhtija.

III. Pearaamatupidaja õigused

16. Pearaamatupidaja määrab kindlaks talle alluvate töötajate ametikohustused, et iga töötaja teaks oma kohustusi ja vastutaks nende täitmise eest. Teiste allüksuste ja talituste töötajad, kes tegelevad raamatupidamise ning arvestuse ja aruandluse korraldamise ja pidamisega, alluvad pearaamatupidajale.

17. Pearaamatupidaja nõudmised operatsioonide vormistamise ning raamatupidamisele või arvutusseadmetele vajalike dokumentide ja andmete esitamise korra kohta on kohustuslikud koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse kõikidele allüksustele ja talitustele.

Pearaamatupidajale pandud kohustustest tulenevate juhiste täitmata jätmise või rikkumise eest võib süüdlased jätta koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtija korraldusel täielikult või osaliselt ilma preemiast, vajaduse korral aga võtta vastutusele seadusega kehtestatud korras.

Koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse allüksused ja talitused:

kannavad täit vastutust sooritatavate operatsioonide seaduslikkuse ja nende vormistamise õigsuse eest;

on kohustatud andma õigel ajal raamatupidamisse või arvutusseadmetele üle raamatupidamiseks ja kontrolliks vajalikud dokumendid, käskkirjad, määrused (otsused), korraldused, samuti lepingud, kokkulepped, eelarved, normatiivid ja muud materjalid.

Nende dokumentide mitteõigeaegse ja ebakvaliteetse vormistamise ja koostamise, nende raamatupidamises ja aruandluses kajastamiseks üleandmisega viivitamise, dokumentides sisalduvate andmete tõele mittevastavuse ning ebaseaduslikke operatsioone kajastavate dokumentide koostamise eest kannavad vastutust ametiisikud, kes on need dokumendid

koostanud ja neile alla kirjutanud. Nende ametiisikute nimekirjad, kellele pannakse esmasdokumentide koostamine ja antakse õigus neile alla kirjutada, kooskõlastatakse pearaamatupidajaga.

18. Materiaalselt vastutavate isikute (kassapidajate, laojuhatajate ja teiste) ametisse määramine, vallandamine ja ümberpaigutamine toimub kooskõlastatult pearaamatupidajaga.

19. Lepingud ja kokkulepped, mida koondis, ettevõtte, organisatsioon või asutus sõlmivad kaubalis-materiaalsete väärtuste saamiseks või väljastamiseks ning tööde ja teenindustööde tegemiseks, samuti käskkirjad ja korraldused töötajatele ametipalkade ja palgalisandite määramise ning premeerimise kohta vaatab eelnevalt läbi ja viseerib pearaamatupidaja.

20. Pearaamatupidajal on õigus:

a) nõuda brigaadide, jaoskondade, tsehhide, osakondade ning teiste allüksuste ja talituste juhtijatelt, vajaduse korral aga ka koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijalt abinõude rakendamist riiklike vahendite efektiivsemaks kasutamiseks, sotsialistliku omandi paremaks kaitsmiseks ning raamatupidamise ja kontrolli õige korralduse tagamiseks, seejuures eriti:

tooraine-, materjali- ja töökulu- ning muude kõrgendatud ja vana-
nenud normide revideerimist;

laonduse ning kaalu- ja mõõdumajanduse parandamist, tooraine, materjalide ja muude väärtuste vastuvõtmise ja hoidmise nõuetekohast korraldamist ning nende väärtuste põhjendatumat väljastamist tootmise, teeninduse ja halduse vajadusteks;

abinõude tarvituselevõtmist normide ja normatiivide rakendamise õigsuse paremaks kontrollimiseks, toodangu väljalaske ning detailide ja pooltoodete liikumise õige esmasarvestuse korraldamiseks, tooraine ja materjalide tsehhides, tootmisjaoskondades jm. kasutamise koguselise (naturaal-) arvestuse korraldamiseks;

b) kontrollida koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse struktuuri allüksustes ja talitustes rahaliste vahendite kaubalis-materiaalsete ja muude väärtuste vastuvõtmise, arvelevõtmise, hoidmise ja kulutamise korrast kinnipidamist;

c) ette valmistada ettepanekuid tsehhide, jaoskondade, brigaadide, osakondade ning teiste allüksuste ja talituste juhtijate, samuti tööjuhatajate ja meistrite preemiate vähendamise või preemiatest ilmajätmise kohta, kui nimetatud isikud ei taga esmasdokumentide vormistamise ja esmasarvestuse pidamise eeskirjade ning teiste arvestuse ja kontrolli nõuete täitmist;

d) esitada vastavatele rahvakontrollikomiteedele ettepanekuid rahaliste tasendusmaksete määramise kohta ametiisikutele, kes on tekitanud oma ebaõigete tegude või halva organiseerimisvõime tõttu riigile ning kooperatiivsetele ja teistele ühiskondlikele ettevõtetele ja organisatsioonidele materiaalselt kahju.

21. Riigivalitsemise ja majandusliku juhtimise organid on kohustatud kõigiti abistama pearaamatupidajaid käesolevas põhimääruses ettenähtud kohustuste täitmisel ja õiguste kasutamisel.

Iga katset pearaamatupidajat taga kiusata nende kohustuste täitmise ja õiguste kasutamise pärast tuleb resoluutselt tõkestada ning selles süüdi olevad isikud rangele vastutusele võtta.

IV. Pearaamatupidaja vastutus

22. Pearaamatupidaja on vastutav:

a) ebaõige raamatupidamise eest, mis on põhjustanud raamatupidamise laokile jäämise ja moonutusi raamatupidamisaruannetes;

b) selliste operatsioonidokumentide täitmiseks ja vormistamiseks võtmise eest, mis on vastuolus rahaliste vahendite, kaubalis-materiaalsete ja muude väärtuste vastuvõtmise, arvelevõtmise, hoidmise ja kulutamise korraga;

c) pankades olevate arveldus- ja muude kontode alal tehtavate operatsioonide ning deebitoride ja kreditoridega tehtavate arvelduste mitteõigeaegse ja ebaõige kontrollimise eest;

d) raamatupidamisbilanssidelt puudujääkide, debitoorse võlgnevuse ja muude kahjude mahakandmise korra rikkumise eest;

e) kontrollimiste ja dokumentaalrevisjonide mitteõigeaegse korraldamise eest koondiste tootmis- (struktuuri-) üksustes ning omaette bilansil olevates käitistes ja majandites;

f) ebaõigete raamatupidamisaruannete koostamise eest raamatupidamise süü tõttu;

g) raamatupidamise korralduse sätete ja juhendite muude rikkumiste eest.

23. Pearaamatupidaja vastutab võrdselt koos koondise, ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtijaga:

a) finants- ja majandustegevust reglementeerivate eeskirjade ja sätete rikkumise eest;

b) rahvakontrollikomiteede otsuste alusel ametiisikutelt rahaliste tasendusmaksete mitteõigeaegse sissenõudmise eest;

c) vastavatele organitele raamatupidamise kuu-, kvartali- ja aastaaruannete ning bilansside esitamise tähtaegade rikkumise eest.

24. Pearaamatupidajate distsiplinaarne, materiaalne ja kriminaalne vastutus määratakse kindlaks vastavalt kehtivale seadusandlusele.

Seejuures määrab pearaamatupidajale distsiplinaarkaristuse alluvuse korras kõrgemalseisev organ.

* *
*

Ettevõtetes, organisatsioonides ja asutustes, kus pearaamatupidaja ametikohta ei ole ette nähtud, kasutavad vanemraamatupidajad õigusi ja kannavad vastutust vastavalt käesolevale põhimäärusele.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükkida antud 7. 07. 1980. Trükipoognaid 1,5. Arvestuspoognaid 1,8. Tellimuse nr. 721.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

